

Az a nagy március 15.

(Beszéd)

A magyar nemzet szabadsága 1848 március 15-től kezdődik. E reggel a fővárosi ifjúság egybegyülekezett. Ekkor Jókai Mór felhívást olvasott fel barátaihoz, szabadságot, egyenlőséget és testvériséget kívánt a nemzet nevében.

Felhívását mennydörgő helyesléssel fogadta a nép s kinyilatkoztatta, hogy azt a saját nyilatkozataképen fogadja el.

Ekkor Petőfi Sándor lépett föl az emelvényre. Sápadt arca földöntúli fényben ragyogott, két szeme, mint a látnoké, a jövőbe látott. Mennydörgő hangon így szólt a nagyszámú hallgatóságához. (Az előadó elhallgat s egy jó szavaló adja elő.)

(Nemzeti dal. Szavalat.)

Talpra magyar, hí a haza!
Itt az idő: most vagy sóha!
Rabok legyünk vagy szabadok!
Ez a kérdés, válasszatok!
A magyarok Istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk!

Fényesebb a láncnál a kard,
Jobban ékesíti a kart,
És mi mégis láncot hordunk!
Ide veled, régi kardunk!
A magyarok Istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk!

Rabok voltunk mostanáig,
Kárhozottak ősapáink;
Kik szabadon éltek, haitak,
Szolgaföldben nem nyughatnak.
A magyarok Istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk!

A magyar név megint szép lesz;
Méltó régi nagy híréhez;
Mit rákentek a századok,
Lemossuk a gyalázatot!
A magyarok Istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk!

Selhonnai bitang ember,
Ki most, ha kell, halni nem mer.
Kinek drágább rongy élete,
Mint a haza becsülete.
A magyarok Istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk!

Hol sírjaink domborulnak,
Unokáink leborulnak,
És áldó imádság mellett
Mondják el szent neveinket.
A magyarok Istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk!

A vers utolsó sorait dörögve esküdte utána a nép s ismét menetté alakulva innen egyenesen az egyetemi ifjúsághoz vonultak. Azok lelkesen csatlakoztak a tömeghez. Ekkor elhatározták, hogy a nép a felhívás első pontját, a sajtószabadságot saját hatalmánál fogva életbelépteti. Ezt meg is tette és a nemzet kívánságait tartalmazó tizenkét pontot Petőfi Nemzeti

dalával hivatalos könyvvizsgálat, cenzura nélkül kinyomatták. A friss nyomtatványok néhány pillanat múlva ezrével kerültek ki a gyorsajtó alól, azokat szakadatlanul osztogatták s bár az eső szakadt, a nép nem tágitott addig, amíg mindenki el nem látta magát a felszabadult sajtó első termékeivel. Eközben többen szóltak a néphez.

Délután a Múzeum-téren gyült össze ismét a nép s elhatározta, hogy a városházára megy, ott a városi tanácsot az egyesülésre és kívánatainak elfogadására szólítja fel. Mikor a nemzet kívánságait a város tanácsa is elfogadta s azt a magáé-
nak ismerte el, az alpolgármester az ablakon át felmutatta az alant várakozó népnek. Az óriási örömmel fogadott határozat után átvonult a lelkes nép a várba, ahonnan politikai foglyokat szabadított ki fogságukból.

A lelkesedés nem akart szünni, a nép nem tudott hazamenni. Este a Nemzeti Színházban, a nép öröme, teljes kivilágításban az eddig betiltott Bánk bánt adták elő. A színházat megtöltő közönség keblén már mindenkinek ott volt a nemzetiszínű kokárda.

S a nemzet riadóját, Petőfi Nemzeti dalát, különösen annak esküjét most is együtt mondta, esküdte a nép a költővel:

A magyarok Istenére esküszünk,

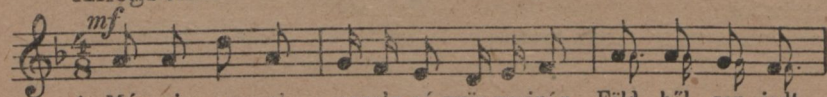
Esküszünk, hogy rabok tovább

Nem leszünk!

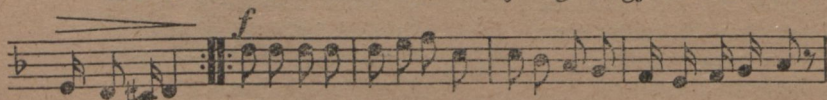
A századokon át rabságban, elnyomásban szenvedő nép álmiai, vágyai váltak valósággá ezen a napon, amely azóta is a szabadság születése napjaként él a magyar nemzet szívében.

(Ének: Magyar március.)

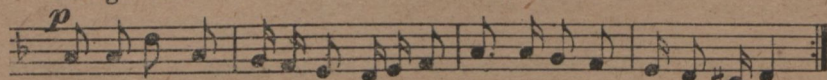
Allegretto.

1 Már-ci - u - si mesoly-gó gyöngyvirág, Föld - ből sar-jadt
Már-ci - u - si tett-re-kész if - jú-ság. Úgy szü - le - tett

gyöngyá - lom. A ve-zére Pe-ter-fi volt, Cédrusfa volt, meg nem hajolt, nem!
ma - gá - tól.

Meg-ese-dél-ták a hi-tét, vir-tu-sát. Min-de-nütt a vi-lá - gon.

Új március, kell-e még ifjúság
Az új magyar határon!
A földből még fakadt itt gyöngyvirág,
Törhetetlen hit, álom.

Szétugrasztiuk ezt a hadat,
Mely, ég tudja, honnan szakadt ránk.
Lesz még itten új tavasz, gyöngyvirág,
Fakad itt még hit, álom!